

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України

**Мінімальні вимоги щодо безпеки та здоров'я
на роботі під час експлуатації атракціонної техніки**

I. Загальні положення

1. Галузь застосування

1. Ці Вимоги поширюються на суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правових форм господарювання, що займаються монтажем, демонтажем, експлуатацією (використання за призначенням, технічне обслуговування, ремонт), модифікацією (реконструкція чи модернізація), перевіркою технічного стану (технічний огляд, експертне обстеження) атракціонної техніки (далі – атракціони).

2. Дія цих вимог поширюється на такі стаціонарні, пересувні та мобільні атракціони:

катальні механізовані та немеханізовані, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, катальні гори, гірки, колеса огляду, вежі, дороги, автодроми тощо;

атракціони з еластичними елементами (катапульти, башти, стрибки з висоти на мотузці, еластичному тросі);

мотузкові парки, тролєї;
водні, у тому числі гірки, спуски.

3. Дія цих вимог не поширюється на:

видові та ігрові атракціони;
надувні атракціони, у тому числі водні;
причіпні водні атракціони;

атракціони, що дозволяють польоти;

атракціони, у яких використовуються тварини;

спортивні атракціони, у тому числі силові, тренажери, тири, батути, скеледроми (для спортивного лазіння чи боулдерингу);

обладнання для тренування спортсменів, рятувальників, фізичної реабілітації (терапії) з метою відновлення здоров'я та працездатності осіб з інвалідністю (обмеженими фізичними можливостями), з руховими порушеннями внаслідок перенесених травм та захворювань;

обладнання дитячих майданчиків, у тому числі каруселі, гойдалки, качалки, гірки тощо, яке є елементами (частинами) об'єктів благоустрою населених пунктів;

лабіринти, кімнати сміху.

4. Стаціонарні, пересувні та мобільні атракціони, що зазначені у пункті 2 цих Вимог, відносяться до атракціонів підвищеної небезпеки, якщо їх параметри відповідають таким вимогам:

атракціони механізовані з підйманням пасажирських модулів (посадкових місць, відвідувачів) від рівня посадкової площадки (платформи) на висоту: понад 2 м – для дитячих атракціонів і 3 м – для решти незалежно від швидкості переміщення;

атракціони механізовані з лінійною швидкістю переміщення пасажирських модулів (посадкових місць, відвідувачів) понад 3 м/с – для дитячих атракціонів і 5 м/с – для решти незалежно від висоти підймання;

атракціони немеханізовані з лінійною швидкістю переміщення пасажирських модулів (посадкових місць, відвідувачів) понад 5 м/с;

гойдалки механізовані та немеханізовані, які обертаються, або якщо у разі відхилення пасажирських модулів (посадкових місць) на кут 45° висота підймання пасажирських модулів (посадкових місць) буде перевищувати 1,5 м;

гірки водні з лінійною швидкістю переміщення посадкових місць (відвідувачів) понад 5 м/с та (або) висотою понад 3 м;

швидкісні автомобілі, картинг з вільною траєкторією руху самохідних засобів (електромобілів) без підймання, швидкість руху яких більше 4 м/с;

атракціони з еластичними елементами, крім батутів (катапульти, стрибки з висоти на еластичному канаті чи мотузці).

2. Терміни та визначення

1. Терміни у цих вимогах вживаються в таких значеннях:

1) автодром – атракціон з транспортними засобами, розташованими в спеціально обладнаній зоні та керованими відвідувачами;

2) атракціон – пристрій або комбінація пристроїв, які пересувають або спрямовують відвідувача (відвідувачів) заданою траєкторією або в певній зоні з метою розваги, або інші пристрої, використовувані в місцях дозвілля населення для розваги й активного відпочинку;

3) атракціон видовий – атракціон, що розважає відвідувача видовими ефектами;

4) атракціон дитячий – атракціон, спеціально розроблений для дітей молодших 10 років;

5) атракціон ігровий – атракціон, що розважає відвідувачів грою або діяльним заняттям;

6) атракціон механізований – атракціон, у якому відвідувачі пересуваються завдяки різним видам енергії, за винятком енергії людини (людей) і (або) сили тяжіння;

7) атракціон мобільний – атракціон, оснащений пристроями для транспортування і багаторазового оперативного монтажу (демонтажу);

8) атракціон надувний – обладнання, яке складається з однієї або декількох гнучких оболонки наповнених повітрям і з'єднаних одна з одною, надлишковий тиск у яких підтримується одним або декількома вентиляторами;

9) атракціон немеханізований – атракціон, у якому відвідувачі пересуваються тільки завдяки енергії людини (людей) та / або сили тяжіння;

10) атракціон пересувний – атракціон, установлюваний, як правило, на спеціально підготовлений майданчик або фундамент, конструкція якого допускає його демонтаж, транспортування та монтаж на іншому місці експлуатації;

11) атракціон сімейний – атракціон, комфортний для поїздки дітей і дорослих;

12) атракціон спортивний – атракціон, призначений для розвитку рухових навичок, фізичної підготовки;

13) атракціон стаціонарний – атракціон, призначений для одноразового монтажу на місці експлуатації;

14) атракціонний комплекс – відкрита територія або закрите приміщення з установленими там атракціонами й обладнанням, що відноситься до них (кабіна оператора, огороження, розподільний щит);

15) безпечні відстані – мінімальна відстань від небезпечної зони, на якій має бути розташована захисна конструкція;

16) вежа – атракціон з поступальним переміщенням пасажирських модулів (посадкових місць) вертикальними напрямними;

17) висота гірки – висота між рівнем старту та рівнем води в зоні фінішу.

18) відвідувач – особа, яка одержує, замовляє або має намір одержати або замовити для особистих потреб розваги з використанням атракціонів;

19) водна гірка – атракціон з похилою поверхнею ковзання, де вода використовується як середовище, що знижує тертя та якою відвідувач

спускається донизу під дією сили тяжіння, вільно або з допоміжними засобами для спуску, залежно від конструкції гірки;

20) водний атракціон – атракціон, експлуатація та розважальний ефект якого спричиняється використанням води;

21) гірка – конструкція з похилою поверхнею ковзання, якою відвідувач (дитина) спускається донизу під дією сили тяжіння;

22) гірка на схилі – гірка, поверхня ковзання якої йде за контуром землі на схилі пагорба, насипу, високого берега. Доступ до стартової ділянки гірки здійснюється безпосередньо з пагорба, насипу або за допомогою сходів чи драбин;

23) гойдалка – обладнання, пасажирські модулі (посадкові місця) якого розгойдуються на підвісних елементах;

24) дорога – атракціон з поступальним переміщенням пасажирських модулів (посадкових місць) горизонтальними або похилими напрямними;

25) застрявання – небезпечна ситуація, коли тіло, частина тіла, одяг або елемент одягу відвідувача застряє в елементах конструкції обладнання;

26) захисні огороження – пристрої (поруччя, поручні, турнікети, огороження), що запобігають падінню та / або унеможливають несанкціонований доступ відвідувача в зону старту, зону безпеки або на територію атракціону;

27) зона безпеки – простір навколо обладнання, що може бути зайнятий відвідувачем під час використання обладнання (наприклад, під час катання з гірки, розгойдування на гойдалці, качалці);

28) катальна гора – атракціон, що має складну (рейкову) трасу руху пасажирських модулів (посадкових місць) під дією сили тяжіння та інерції;

29) катапульта – атракціон, на якому переміщення відвідувачів (пасажирських модулів, посадкових місць) здійснюється завдяки енергії розтягнутих еластичних (гумових) елементів;

30) карусель – катальний атракціон, пасажирські модулі (посадкові місця) якого переміщуються круговою траєкторією навколо дійсної або уявної осі, розташованої вертикально, похило або зі змінним кутом нахилу;

31) качалка – атракціон, посадкові місця якого розгойдуються на опорних елементах;

32) колесо огляду – атракціон, посадкові місця якого переміщуються круговою траєкторією навколо горизонтальної осі;

33) модернізація – унесення змін до конструкції обладнання атракціону, що перебуває в експлуатації, які підвищують його безпечність, технічний рівень і поліпшують економічні характеристики шляхом заміни окремих застарілих і фізично зношених складових частин на нові, у тому числі заміна системи керування (релейна на систему з частотним регулюванням), програмного забезпечення за збереження основних технічних характеристик атракціону, введення відповідального елемента, що впливає на безпеку, або заміна такого елемента, що призводить до відхилень від первісних проектних вимог, і які не спричиняють підвищення, перерозподілу або зміни інтенсивності навантажень;

34) модифікація – внесення змін у конструкцію обладнання атракціону, що перебуває в експлуатації, з метою зміни технічних характеристик або підвищення безпечності, технічного рівня чи поліпшення економічних характеристик. Модифікація залежно від змін, що вносяться в конструкцію обладнання атракціону, поділяється на реконструкцію і модернізацію;

35) мотузковий парк – конструкція, що складається з однієї чи декількох робочих систем, опорних систем і, за необхідності, страхування та / або систем безпеки. Мотузковий парк відрізняється від обладнання дитячого майданчика тим, що доступ до нього обмежений і відвідувачі повинні перебувати під наглядом інструктора;

36) обладнання дитячого майданчика – обладнання, з яким або на якому діти можуть грати в приміщенні або на відкритих майданчиках, індивідуально або групою, на свій розсуд і за правилами;

37) оператор атракціону – працівник, призначений суб'єктом господарювання і відповідальний за керування атракціоном, якщо атракціон доступний для відвідувачів;

38) пасажирський модуль – складова частина атракціону для розміщення відвідувачів на під час катання (візок катальної гори, кабіна колеса огляду, гондола гойдалки). Модуль може включати в себе одне або декілька посадкових місць, пристрої фіксації та інші необхідні засоби забезпечення безпеки;

39) пересувне містечко атракціонів – один або більше мобільних чи пересувних атракціонів, що перебувають на місці встановлення не більше половини сезону експлуатації в даній місцевості;

40) платформа гойдалки – пристрій, призначений для користування гойдалкою в стоячому положенні;

41) помічник оператора – особа, що працює під керівництвом та / або контролем оператора та допомагає йому в експлуатації атракціону;

42) посадкове місце – сидіння (крісло) або площадка, призначена для розташування на атракціоні одного відвідувача, що забезпечує опору тіла в положенні сидячи, стоячи або лежачи;

43) пристрої фіксації – складові частини атракціону (наприклад, сидіння, підніжки, поручні, дуги безпеки, штанги, паси), призначені для унеможливлення переміщень відвідувачів з необхідної зони атракціону, що виникають унаслідок дії сил, які виникають під час роботи атракціону, або поводження самого відвідувача;

44) пробний пуск – перевірний пуск атракціону без відвідувачів;

45) реконструкція – унесення змін до конструкції атракціону, що перебуває в експлуатації, пов'язаних зі зміною основних технічних характеристик атракціону (збільшення кількості відвідувачів, які одночасно перебувають на атракціоні чи в пасажирському модулі, робочої швидкості), зміна типу приводу (механічний, електричний або гідравлічний), а також інші зміни, що спричиняють підвищення, перерозподіл або зміну інтенсивності

навантажень, призводять до відхилення від первісних проектних вимог, а також зміни стійкості атракціону;

46) технічний стан атракціону – сукупність підданих змін в процесі виробництва або експлуатації значень параметрів атракціону, установлених проектною документацією на цей пристрій. Видами технічного стану є справність, працездатність, несправність, непрацездатність;

47) тролей – атракціон з підвісним канатним похилим елементом траси, уздовж якого відвідувач ковзає під дією сили тяжіння;

48) холодний період року – період року, який характеризується середньодобовою температурою зовнішнього повітря, що дорівнює плюс 10 °С і нижче. Середньодобова температура зовнішнього повітря приймається за даними метеорологічної служби;

49) щоденна перевірка – перевірка, що проводиться перед відкриттям атракціону, з метою визначення справності пристрою.

2. Інші терміни, що вживаються у цих вимогах, наведені у Законі України „Про охорону праці”.

3. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я під час експлуатації атракціонів

4. Загальні вимоги

1. Атракціони під час експлуатації мають бути безпечними і технічно справними.

2. Суб'єкт господарювання, який експлуатує атракціони, повинен вживати необхідних заходів для забезпечення того, щоб протягом строку своєї експлуатації атракціони утримувалися в належному технічному стані згідно з експлуатаційними документами на конкретний атракціон, виробник якого надає разом з атракціоном (настанова з експлуатації; журнал нагляду /паспорт/, а

також за потреби інструкція з технічного обслуговування; інструкція з монтажу, пуску, регулювання та обкатки).

Суб'єкт господарювання, який експлуатує атракціони, підтримує належний технічний стан атракціонів шляхом їх технічного обслуговування і ремонту відповідно до вимог експлуатаційних документів, які обслуговувальному персоналу повинен надавати суб'єкт господарювання разом з атракціоном.

3. Суб'єкт господарювання, який експлуатує атракціони, повинен здійснювати моніторинг і оцінку технічного стану атракціонів шляхом проведення перевірок (первинний, періодичний, позачерговий технічні огляди, експертне обстеження) та нагляду за його безпечною експлуатацією відповідно до вимог розділу V цих вимог і нормативно-правових актів з охорони та гігієни праці.

5. Порядок забезпечення безпеки

1. Основні види небезпеки, небезпечних ситуацій та небезпечних випадків, що можуть виникнути під час нормальної експлуатації атракціонів, та в разі порушення умов нормальної експлуатації (користування) атракціонів, і які становлять небезпеку для обслуговувального персоналу такі:

1) падіння:

на атракціоні або з нього (з одного рівня на інший);

унаслідок підсковзування та / або спотикання;

унаслідок руйнування конструкції;

2) вплив падаючих об'єктів:

речей відвідувачів;

деталей атракціону;

елементів оформлення;

інструментів;

інших об'єктів;

- 3) вплив механізмів, що рухаються, унаслідок:
порушення безпечних відстаней;
здавлювання частин тіла;
захоплення і переміщення кінцівок, волосся, частин одягу;
удару;
порушення швидкісного режиму;
пуску або зупинення;
- 4) наслідок роботи атракціону у вигляді:
вихлопів;
підвищення температури;
- 5) порушення стану конструкцій атракціону внаслідок:
статичного руйнування;
неприпустимої деформації;
утомного руйнування;
порушення штатного стану з'єднань;
утрати стійкості:
стрижнів;
здуття пластин і оболонок;
- 6) зміни положення атракціону внаслідок:
перекидання;
ковзання;
підведення (піднімання);
- 7) порушення механічного стану матеріалів атракціону внаслідок:
утомного руйнування;
неприпустимої величини деформації;
критичного спрацювання;
корозії;
ерозії;
- 8) електричні та електромагнітні впливи у вигляді:
неприпустимих відхилень від штатних значень характеристик;

ураження електричним струмом;
виникнення електричної дуги;
неприпустимої інтенсивності світлових впливів;
електромагнітного поля;
електричної іскри;

9) поява полум'я, диму та термічних впливів;

10) токсичний вплив у вигляді:

вихлопних газів;

токсичних рідин;

придухи;

11) використовувані в атракціоні об'єкти, що метаються:

кулі;

диски;

стріли;

12) шумові впливи залежно від:

тривалості;

рівня;

частотного спектра;

13) несприятливі умови навколишнього середовища:

погодні;

вітрові навантаження;

снігові навантаження;

сейсмічні навантаження;

грозові електричні розряди;

14) небезпека, пов'язана з використанням водного середовища (водні атракціони):

падіння з водної гірки;

падіння на водній гірці;

опіки;

застрявання;

травми, пов'язані з дефектами поверхні ковзання в зоні спуску;

утоплення;

забрудненість і засміченість води;

небезпека, пов'язана з обслуговуванням і перевірками обладнання, що перебуває у водному середовищі;

15) небезпека, пов'язана зі станом підвищеної тривожності за медичними показниками (наприклад, хвороби серця);

16) небезпека, пов'язана із загрозою та виникненням надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

2. Ризики від впливу основних видів небезпеки, що можуть статися за нормальних умов експлуатації та у разі порушення нормальних умов експлуатації атракціонів, які становлять загрозу обслуговувальному персоналу, мають бути унеможливлені або зведені до мінімуму за рахунок виконання запобіжних заходів, спрямованих на унеможливлення прогнозованих ризиків і забезпечення безпеки під час експлуатації атракціонів.

3. Заходи щодо зменшення ризику виникнення аварійних та надзвичайних ситуацій роздільно або в різних комбінаціях мають містити:

зниження шкідливих впливів;

правильний вибір захисних, запобіжних пристроїв і огорожень;

виключення наявності гострих крайок, кутів, частин, що виступають,;

унеможливлення виникнення небезпек, пов'язаних з гідравлічним і пневматичним обладнанням;

оснащення пристроями для аварійної зупинки атракціонів, якщо це необхідно;

уможливлення ручного переміщення окремих частин обладнання;

поліпшення огляду з робочого місця оператора;

забезпечити доступність вузлів і деталей для огляду та ремонту;

забезпечення пожежо- і електробезпеки;

унеможливлення розміщення стаціонарних, пересувних та мобільних атракціонів на територіях, які піддаються впливу несприятливих природних і геологічних процесів (селі, лавини, зсуви, обвали, заболоченість, підтоплення, просідання) та техногенних явищ (зони можливого хімічного, радіаційного, біологічного, гідродинамічного ураження, пожежі);

утримання у справному стані під'їздів до атракціонів та майданчиків біля них для аварійно-рятувальних технічних засобів;

забезпечення засобами зв'язку та озвучення, утримання їх постійно в справному стані;

забезпечення інформацією та інструкціями обслуговувального персоналу та контроль виконання вимог інструкцій.

II. Вимоги до території атракціонного комплексу

1. Загальні вимоги

1. Територія атракціонного комплексу, будівлі та приміщення, що будуються для встановлення в них атракціонів і обладнання, що належать до них, мають відповідати вимогам цих вимог та інших нормативно-правових актів.

2. Розташування атракціонних комплексів, будівель та приміщень для встановлення в них атракціонів і обладнання, що відноситься до них, а також пересувних містечок атракціонів на територіях, які піддаються впливу несприятливих природних і геологічних процесів (селі, лавини, зсуви, обвали, заболоченість, підтоплення, просідання) та техногенних явищ (зони можливого хімічного, радіаційного, біологічного, гідродинамічного ураження, пожежі), не допускається.

3. Атракціонні комплекси, шумові характеристики яких у робочому режимі перевищують гігієнічні нормативи шуму, мають розміщуватися від адміністративних будівель і житлових будинків на відстані, що забезпечує

зменшення шуму до нормативних величин, або необхідно зменшити шум до нормативного за допомогою шумопоглинальних екранів.

4. Територія атракціонів має утримуватися в чистоті, пішохідні доріжки, під'їзди мають бути заощеними або заасфальтованими.

Під'їзди до будівель, у яких розміщені атракціони, та до атракціонів, розташованих просто неба, а також майданчики біля них, призначені для установавання аварійно-рятувальних технічних засобів під час виконання аварійно-рятувальних робіт, мають постійно утримуватися чистими та вільними.

5. На території атракціонних комплексів мають передбачатися системи обмеження доступу, що забезпечують безпечну експлуатацію атракціонів і належну безпеку для життя та здоров'я, а також підходи та під'їзди до атракціонів, що уможливають вільний прохід і рух транспорту.

6. Залежно від типу атракціону мають застосовуватися такі системи обмеження доступу:

- 1) візуальні системи, розраховані винятково на візуальне сприйняття: кольорові смуги на підлозі або обмежувальні виступи, стовпчики, конуси;
- 2) гнучкі системи, виконані із гнучких елементів типу ланцюжків, стрічок тощо, розраховані на візуальне сприйняття, а не фізичне стримування;
- 3) жорсткі системи, виконані з жорстких конструкцій (огороження, бар'єри тощо), здатних сприймати горизонтальні навантаження.

7. Для забезпечення безпеки руху має бути необхідна кількість проходів в огороженнях і бар'єрах. Залежно від типу атракціону мають застосовуватися такі проходи для входу (виходу):

- 1) проходи без будь-якого прямого контролю входу (виходу);
- 2) проходи, контрольовані персоналом;

3) проходи з бар'єрами або воротами, що позначають прохід у спеціальну зону та обмежують потік відвідувачів (наприклад, за допомогою механічних воріт або турнікетів);

4) проходи з бар'єрами або воротами, що відчиняються та зачиняються оператором або обслуговувальним персоналом;

5) проходи з бар'єрами або воротами, що блокують у разі відчинення пуск атракціону.

8. Огородження мають бути розраховані на можливі під час експлуатації навантаження. Якщо огорожується об'єкт, що становить значну небезпеку, то застрявання голови людини між елементами огороження має бути унеможливлене.

Дозволяється використовувати типи огорожень атракціонів, зазначені в додатку 1 до цих вимог:

1) огороження з вертикальними або нахиленими під невеликим кутом внутрішніми елементами (рис. 1.1 додатка до цих вимог). До цього типу огорожень належать огороження, у яких як внутрішній елемент використовується сітка (рис. 1.2 додатка до цих вимог);

2) огороження з декоративними внутрішніми елементами (рис. 1.3 додатка до цих вимог).

У зазначених огороженнях відстань між двома суміжними елементами не повинна перевищувати 100 мм.

Елементи огорожень не повинні мати гострих країв.

Двері огорож мають обладнуватися замками. Замок вихідних дверей має відмикатися під час експлуатації зсередини (без ключа). За наявності в складі атракціонів огорожі, що входить у комплект постачання атракціону, виконуються вимоги настанови з експлуатації.

9. Робочі місця операторів мають обладнуватися кабінами (парасолями, навісами) для захисту оператора від дії сонячної радіації та атмосферних опадів навіть тоді, коли вони й не передбачені конструкцією атракціону.

Кабіни операторів на атракціонах, що експлуатуються в холодний період року, повинні оснащуватися безпечними обігрівачами.

Електричні опалювальні прилади, що встановлюються в кабіні, мають бути пожежобезпечними, а їх струмопровідні частини – захищеними. Ці прилади слід приєднувати до електричної мережі після ввідного пристрою. Корпус опалювального приладу має бути заземлений (занулений).

Не дозволяється встановлення в кабіні оператора резисторів для електродвигунів.

10. З робочого місця оператора має бути повний і безперешкодний огляд всіх робочих зон атракціону.

Робоче місце оператора має бути обладнане зручним і безпечним пультом керування.

11. Конструкція кабіни оператора повинна забезпечувати природну вентиляцію, а за необхідності влаштовується примусова вентиляція.

12. Кабіна оператора повинна мати площу підлоги не менше 2 м² і внутрішню висоту не менше 2 м.

Двері кабіни оператора мають бути оснащені запірним пристроєм, що унеможлиблює доступ у кабіну сторонніх осіб.

Висота дверного прорізу має бути не менше 1,9 м, ширина – не менше 0,6 м.

13. У кабіні оператора, крім пульта керування, шафи з електроапаратурою, сигнальних і контрольних приладів, мають бути передбачені:

світильник для освітлення кабіни;

місце для вогнегасника;

місце для зберігання експлуатаційної документації;

місце для зберігання засобів надання першої медичної допомоги.

14. На робочому місці оператора (помічника оператора) атракціону мають забезпечуватися належні параметри мікроклімату, рівень шуму та вібрації, рівні напруженості електромагнітного поля .

15. Під час вибору місця встановлення атракціонного комплексу (окремого атракціону) слід урахувувати забруднення атмосферного повітря хімічними і біологічними речовинами.

III. Вимоги щодо монтажу, налагодження, демонтажу атракціонів

1. Загальні вимоги

1. Монтаж (демонтаж) та / або налагодження атракціонів, що не віднесені до атракціонів підвищеної небезпеки, а також атракціонів пересувних містечок дозволяється здійснювати технічними службами власника атракціонів із залученням, за необхідності, інших суб'єктів господарювання.

2. Монтаж (демонтаж) та / або налагодження атракціонів має виконуватися відповідно до вимог інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки.

3. Перед проведенням монтажу атракціонів суб'єкт господарювання, що виконує монтаж, має провести огляд металевих конструкцій і обладнання атракціону з метою оцінки їх стану та комплектності.

Усі деталі та складові частини перед монтажем мають бути перевірені на предмет виявлення неприпустимого спрацювання, деформацій. Елементи кріплення та стопоріння мають використовуватися відповідно до

експлуатаційних документів і замінюватися, якщо буде потреба, на відповідні.

У разі виявлення неприпустимого спрацювання або пошкоджень ушкоджені частини мають бути замінені на відповідні вимогам виробника.

За результатами огляду складається акт, що підтверджує проведення монтажних робіт і налагодження відповідно до вимог інструкції з монтажу, пуску, регулювання.

В акті необхідно зазначити:

найменування суб'єкта господарювання, який виконав монтаж;

найменування, тип, виробник, заводський (серійний) номер обладнання;

відомості про матеріали, що використовувалися суб'єктом господарювання, який виконав монтаж, і не увійшли в обсяг постачання виробника;

відомості про зварювання (вид зварювання, тип і марка електродів, зварювального дроту, відомості про зварника, результати випробувань контрольних зразків (у разі проведення) і контролю зварних з'єднань;

висновки про відповідність виконаних монтажних і налагоджувальних робіт вимогам документів, зазначених у пункті 2 цієї глави.

4. Вимоги безпеки під час проведення монтажних (демонтажних), налагоджувальних робіт мають відповідати вимогам інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки або настанови з експлуатації.

5. Транспортування атракціонів на площадку, їх монтаж і демонтаж має здійснюватися так, щоб звести до мінімуму ризик пошкодження конструкцій, і все обладнання під час транспортування має бути надійно закріплене.

6. Якщо під час монтажу або демонтажу виникають непередбачені додаткові навантаження або стан нестійкості, то необхідно вжити всі можливі заходи безпеки, використовуючи тимчасові стяжки, стояки, опори та кріплення, щоб унеможливити пошкодження будь-якої частини атракціону.

7. Під час монтажу та до початку пуску атракціону має бути унеможливлений доступ до нього сторонніх осіб через прорізи та будь-які отвори в конструкціях, використовувані для доступу тільки коли атракціон перебуває в нерухомому стані або не експлуатується. Такі отвори та прорізи мають бути надійно закриті кришками або огорожені з надійно замкненими дверима.

8. У процесі монтажу атракціон має бути вирівняний, займати стійке положення, створювати рівномірний тиск на ґрунт і бути міцно закріплений.

9. Після завершення монтажу всі складові частини, що впливають на безпеку (частини конструкції, з'єднання, кріплення, пристрої безпеки, електричні системи, гальма тощо), мають бути перевірені на предмет правильного їх установалення.

10. За необхідності, потрібно забезпечити достатнє освітлення, що дає змогу безпечно проводити роботи.

11. За необхідності, всі частини атракціону перед установаленням мають бути належним чином змащені.

12. Якщо рейки є частиною атракціону, вони мають бути правильно прокладені та вирівняні так, щоб рух ними був плавним і безпечним.

13. Підкладки, що застосовуються під опорами атракціонів, мають бути стійкими.

2. Вимоги до майданчика для встановлення атракціону

1. Ґрунт майданчика має бути таким, щоб надійно витримувати розрахункове навантаження атракціону, зазначене в інструкції з монтажу.

2. Установлення атракціону на похилій та / або нерівній поверхні, допуски на відхилення від горизонтальності і нерівності яких перевищують зазначені в інструкції з монтажу, не дозволяється.

3. Суб'єкт господарювання перед монтажем має визначити розташування підземних комунікацій або надземних кабелів, що можуть становити небезпеку під час зведення та експлуатації атракціону. За необхідності варто отримати інформацію у відповідних органах. Якщо розташування комунікацій загрожує безпеці обслуговувального персоналу або відвідувачам, необхідно вжити всіх можливих заходів для захисту за допомогою встановлення надійних і правильно розташованих огорожень або іншим способом. Необхідно унеможливити пошкодження підземних комунікацій під час спорудження атракціону. Для цього слід ужити спеціальних заходів захисту комунікацій.

4. Під час розміщення атракціону на майданчику суб'єкт господарювання повинен керуватися такими засадами:

атракціон має бути розташований таким чином, щоб забезпечити безпечний вхід і вихід відвідувачів і уникнути тисняви у небезпечних ситуаціях;

на головних проходах між атракціонами має бути створений вільний простір, що дозволяє рухатися службовим машинам і забезпечує доступ до стаціонарних пожежних гідрантів навіть під час евакуації людей.

3. Монтаж обладнання атракціону

1. Має бути унеможливлений доступ сторонніх осіб у зону, де зводиться атракціон. Суб'єкт господарювання або уповноважена ним особа повинна передбачити заходи, що унеможливають проникнення сторонніх осіб у зону проведення робіт, наприклад, огороження або попереджувальні знаки.

2. Особливу увагу варто приділити складовим частинам обладнання атракціону, що впливають на безпечну експлуатацію. Їх необхідно ретельно перевірити перед установленням.

3. Складові частини обладнання атракціону мають задовольняти такі вимоги, за дотримання яких несе відповідальність суб'єкт господарювання:

наявність індивідуального маркування у випадках, коли за однакового зовнішнього вигляду складові частини не є взаємозамінними;

відсутність забруднень, а також механічних і корозійних пошкоджень;

застосування необхідних засобів кріплення та фіксації, передбачених проектною документацією (контргайки, корончасті гайки, шплінти; дотримання проектних вимог у частині класу міцності болтових з'єднань і моментів затягування);

дотримання нормативних строків служби складових частин, для яких такі строки зазначені.

4. У разі використання вантажопідіймальних кранів і машин, мобільних підйомників, колисок для підймання працівників вантажопідіймальними кранами, знімних вантажозахоплювальних пристроїв необхідно дотримуватися всіх вимог у частині безпечного виконання робіт згідно з відповідними правилами.

5. Усі механічні з'єднання мають здійснюватися без прикладання зайвих зусиль.

6. Не дозволяється використовувати кріпильні вироби, що не відповідають вимогам проектної документації або інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки.

7. Труби, шланги, запобіжні клапани не повинні встановлюватися, якщо вони пошкоджені. Не повинно бути патьоків.

8. Генератори мають розміщуватися так, щоб звести до мінімуму ризику від гарячих поверхонь, небезпечних частин, перегріву та продуктів згоряння. Зв'язане електричне обладнання має бути встановлене так, щоб звести до мінімуму вплив вібрації.

9. Обігрівачі та освітлювальна арматура мають бути розміщені поза досяжністю таким чином, щоб звести до мінімуму ризик пожежі. Вони мають бути надійно закріплені на опорах, здатних протистояти вітрам, і захищені від дощу, якщо вони не розраховані на такі впливи, і не є переносними. Якщо напруга перевищує 25 В змінного струму, то кабелі, які раніше використовувалися з патронами контактного затискача, що проколюють ізоляцію для з'єднання, не повинні застосовуватися.

10. Усі електричні шафи мають бути закриті для доступу сторонніх осіб. Якщо шафи доступні для третіх осіб, то двері та кришки на них повинні мати замки. Джерело живлення та вимикач освітлення мають бути захищені від несанкціонованого доступу.

11. Високі, ізольовані та вразливі конструкції повинні бути захищені від удару блискавки.

4. Перевірки і випробування після монтажу

1. Після проведення монтажу атракціону суб'єкт господарювання, який виконав монтаж, складає приймально-здавальний акт, що підтверджує проведення монтажних робіт відповідно до вимог настанови з експлуатації чи інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки.

В акті необхідно зазначити:

найменування суб'єкта господарювання, який виконав монтаж;
найменування, тип, виробник, заводський (серійний) номер атракціону;
відомості про матеріали, що використовувалися суб'єктом господарювання, який виконав монтаж, і не увійшли в обсяг постачання виробника;

відомості про зварювання (вид зварювання, тип і марка електродів, зварювального дроту, відомості про зварника, результати випробувань контрольних зразків (у разі проведення) і контролю нерознімних з'єднань;

висновки про відповідність виконаних монтажних і налагоджувальних робіт вимогам настанови з експлуатації чи інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки.

2. Виконання, за необхідності, нерознімних з'єднань металевих конструкцій, контроль їх якості має здійснюватися відповідно до вимог нормативних документів.

3. Кожен атракціон після монтажу на новому місці установлення має піддаватися технічному огляду відповідно до вимог глави 3 розділу V цих вимог. Аналогічні перевірки та випробування необхідно провести, якщо атракціон був частково розібраний, а потім знову зібраний.

4. Огляд і перевірки атракціону після монтажу здійснюються відповідно до вимог пункту 6 глави 3 розділу V цих вимог. Крім того, необхідно перевірити:

правильність розташування атракціону;

дотримання умов монтажу, зазначених в інструкції з монтажу, пуску, регулювання та обкатки;

усунення пошкоджень, відмов і зауважень, виявлених у ході попередніх перевірок (за наявності);

відповідність стану підкладок і анкерного кріплення характеристикам

грунту в місці встановлення атракціону;

відповідність монтажу всіх основних несучих елементів, у тому числі розтяжок, форми та розмірів поперечних перерізів несучих елементів вимогам проектної документації;

правильність установа та монтажу гідравлічних і пневматичних пристроїв, сходових прогонів, платформ, огорожень, обшивки, елементів оформлення та інших деталей і обладнання атракціону;

кріплення знімних частин, у тому числі елементів оформлення;

безпечне розташування електричних проводів і трубопроводів, що перебувають під тиском.

5. Крім перевірок, зазначених у пункті 6 глави 3 розділу V цих вимог, проводяться випробування атракціону без навантаження (пробна експлуатація) в режимі повного циклу робочої експлуатації (без відвідувачів) протягом трьох годин. Під час пробної експлуатації перевіряються:

дотримання розмірів контуру безпеки у всіх точках траєкторії руху стосовно інших частин атракціону;

правильність роботи програмувальних, аварійних і блокувальних систем керування;

дотримання заданих граничних значень швидкостей, прискорення та маси окремих частин, що впливають на безпечну експлуатацію;

робочі значення тиску в гідравлічній або пневматичній системах;

настроювання кінцевих вимикачів, приладів, що контролюють кут нахилу атракціону, пристроїв захисту від надлишкового навантаження (наприклад, клапанів скидання тиску);

захисні пристрої;

працездатність гальм і допустимі для відвідувачів значення прискорення під час гальмування;

стійкість проти відриву від землі або перекидання.

б. За необхідності імітують аварійні ситуації, як зазначено в настанові з експлуатації, щоб переконатися в правильності роботи систем керування, пристроїв аварійного зупинення, захисного та аварійного обладнання. Перевіряються також засоби блокування, за допомогою яких персонал може блокувати пуск атракціону, поки не досягне безпеки.

IV. Вимоги щодо ремонту та модифікації (реконструкції та модернізації) атракціонів

1. Вимоги щодо ремонту атракціонів

1. Вимоги цієї глави поширюються на такі види ремонту складових частин атракціонів:

ремонт несучих металоконструкцій для відновлення їх несучої здатності (ремонт із застосуванням зварювання, а також ремонт, пов'язаний із відновленням деформованих або пошкоджених металоконструкцій або їх елементів, відновленням чи зміною конструкції стиків металоконструкцій), крім робіт, передбачених настановою з експлуатації;

ремонт механізмів, їх гідро- та електроприводу, пасажирських модулів, їх підвісок, а також приладів і пристроїв безпеки, крім робіт, передбачених настановою з експлуатації.

2. Ремонт атракціонів необхідно виконувати відповідно до вимог технічної документації.

3. Під час проведення ремонту пошкоджених елементів металевих конструкцій варто приділяти особливу увагу тому, щоб ремонт не призводив до відхилення технічних характеристик і невідповідності первісному проекту. Наприклад, збільшення жорсткості або міцності одного елемента конструкції може призвести до зростання напруження в сусідніх елементах конструкції, що може, у свою чергу, спричинити їх пошкодження.

4. Після проведення ремонту суб'єкт господарювання, який виконував відповідні роботи, зазначає в журналі нагляду (паспорті) відомості про виконані роботи із зазначенням місць ремонту (або додаються ремонтні креслення), відомості про застосовані матеріали із зазначенням номерів документів про їх якість.

Документи, що підтверджують якість застосованих матеріалів і зварювання, зберігаються у суб'єкта господарювання, який виконав роботи, а їх копії – разом із журналом нагляду (паспортом) протягом строку служби атракціону.

5. Виведення атракціонів у ремонт здійснюється працівником, відповідальним за утримання їх у справному стані, відповідно до графіка ремонту, затвердженого суб'єктом господарювання, або у разі необхідності проведення ремонту – в порядку, визначеному суб'єктом господарювання.

2. Вимоги щодо модифікації (реконструкції та модернізації) атракціонів

1. Модифікацію (реконструкцію та модернізацію) атракціонів необхідно виконувати відповідно до технічної документації.

2. Залежно від виду модифікації (реконструкції та модернізації) і обсягу змін, що вносяться, необхідно надавати нові настанову з експлуатації, інструкцію з технічного обслуговування, інструкцію з монтажу, пуску, регулювання та обкатки тощо атракціону або доповнення чи зміни до існуючих.

3. Після проведення модифікації (реконструкції та модернізації) суб'єкт господарювання, який здійснював ці роботи, повинен спорядити атракціон табличкою, укріпленою на видному місці із зазначенням:

найменування суб'єкта господарювання, який здійснював модифікацію (реконструкцію чи модернізацію), його знак для товарів і послуг (за наявності), місце розташування;

позначення атракціону після модифікації (реконструкції та модернізації);

дата проведення модифікації (реконструкції та модернізації), зазначаючи місяць і рік.

Метод виконання написів на табличці має забезпечувати їх схоронність упродовж експлуатації атракціону.

4. Після проведення модифікації (реконструкції та модернізації) суб'єкт господарювання, який виконував відповідні роботи, зазначає в журналі нагляду (паспорті) свої ідентифікаційні дані (найменування суб'єкта господарювання, код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), місцезнаходження (місце проживання), номер телефону), відомості про виконані роботи із зазначенням усіх змін параметрів, характеристик і показників, відомості про застосовані матеріали.

Якщо ці дані неможливо відобразити в журналі нагляду (паспорті), оформлюється новий журнал нагляду, який має відповідати вимогам пункту 3 глави 1 розділу V цих вимог. У цьому разі до нового журналу нагляду долучають як додаток попередній журнал нагляду чи паспорт.

Документи, що підтверджують якість застосованих матеріалів і зварювання, зберігаються у суб'єкта господарювання, який здійснював модифікацію (реконструкцію чи модернізацію), а їх копії – разом з журналом нагляду (паспортом) протягом строку служби атракціону.

Крім того, долучають і зберігають разом із журналом нагляду (паспортом) таку документацію:

довідку про характер модифікації (реконструкції та модернізації), підписану відповідальною особою суб'єкта господарювання, що розробив технічну документацію на модифікацію (реконструкцію та модернізацію);

креслення загального виду з основними габаритними розмірами, якщо вони змінилися, та новими технічними характеристиками у разі їх зміни;

принципову електричну, гідравлічну та пневматичну схеми у разі їх зміни;

кінематичні схеми механізмів і схеми запасовки канатів у разі їх зміни.

5. Після модифікації (реконструкції та модернізації) атракціону проводяться приймальні випробування суб'єктом господарювання, який здійснював модифікацію (реконструкцію чи модернізацію), відповідно до вимог технічної документації на модифікацію (реконструкцію та модернізацію).

За результатами випробувань складаються протокол випробувань і акт приймання, які затверджуються в установленому порядку. Результати випробувань відображаються в журналі нагляду (паспорті) атракціону, а до документації, зазначеної у пункті 4 цієї глави, додається акт приймання і протокол випробувань.

3. Захист від корозії та гниття

6. З метою захисту складових частин атракціонів від корозії після проведення ремонту, модифікації (реконструкції та модернізації) на їх поверхню наносять лакофарбові або металеві та неметалеві (неорганічні) покриття.

Зазначеного захисту не вимагають механічно оброблені деталі, що працюють у масляній ванні або середовищі консистентних мастил.

7. Елементи обладнання з деревини, від яких залежить міцність обладнання, у випадку постійного контакту із ґрунтом захищають методами хімічного захисту деревини від біологічних агентів. Додатково можна застосовувати конструктивні методи захисту (наприклад, металевий підп'ятник).

8. Усі оброблені поверхні, що не підлягають фарбуванню, мають бути покриті мастилом або іншим захисним покриттям.

9. Фарбування атракціонів виконується згідно з вимогами технічної документації на ремонт і модифікації (реконструкції та модернізації).

10. Місця змащування, зливні та заливні пробки мають бути яскравого кольору, відмінного від кольору поверхні складових частин атракціону.

11. Поверхні дерев'яних деталей фарбуються тими самими фарбами, що і зовнішні металеві поверхні.

12. Поверхні, що не доступні для фарбування після складання атракціонів, мають бути пофарбовані до складання.

V. Вимоги щодо експлуатації атракціонів

1. Облік атракціонів

1. Атракціони споряджаються суб'єктом господарювання обліковим номером і під цим номером обліковуються в журналі обліку атракціонів суб'єкта господарювання, у якого у власності або користуванні (оренда, лізинг) перебувають ці атракціони, якщо інше не передбачено законодавством.

Облік має вести працівник, відповідальний за безпечну експлуатацію атракціонів, або інший працівник, призначений суб'єктом господарювання.

2. Обліковий номер і дата здійснення запису про облік вносяться працівником, який здійснює облік, у журнал нагляду чи паспорт атракціону.

3. У разі необхідності відновлення втраченого, зіпсованого чи на заміну непридатного для використання журналу нагляду (паспорта) атракціону, що перебував в експлуатації, суб'єкт господарювання має забезпечити отримання дубліката журналу нагляду чи паспорта від виробника чи складання нового журналу нагляду, який має містити такі дані:

- 1) найменування та ідентифікація:
 - найменування атракціону, дане виробником;
 - тип (серія), індекс атракціону;
 - ідентифікаційний (серійний) та обліковий номери;
 - відомості (маркування) про первинний технічний огляд;
 - найменування виробника та його місцезнаходження;
 - найменування постачальника або імпортера (якщо вони відрізняються від виробника) та місцезнаходження постачальника чи імпортера;
 - дата виготовлення;
 - дата постачання первинному покупцю;
 - найменування атракціону (якщо воно відрізняється від найменування атракціону, даного виробником);
- 2) опис атракціону;
- 3) відомості про право власності (дані про первинного власника, наступного власника, у тому числі дата передачі прав власності);
- 4) відомості про облік атракціону;
- 5) технічна характеристика та вимоги:
 - основні габаритні розміри – діаметр, довжина, ширина, максимальна висота, маса (разом з будь-якими додатковими пристроями і без них);
 - займана атракціоном площа (мінімальні розміри) – довжина, ширина, висота (мінімальний просвіт);

вимоги до електроживлення – напруга, кількість фаз, номінальна потужність (у кВт), максимальний пусковий струм, частота;

припустима одночасна кількість відвідувачів, що містяться на атракціоні чи в ньому;

припустима одночасна кількість відвідувачів, що містяться в одному пасажирському модулі (транспортному засобі, гондолі тощо);

обмеження, якщо такі є, для відвідувачів або супровідних осіб, наприклад, вік, стан здоров'я, зріст;

максимальна робоча швидкість (якщо така є в об/хв або м/с);

рекомендована робоча швидкість (якщо така є);

напрямок обертання (за необхідності);

максимальна тривалість робочого циклу;

максимальна допустима швидкість вітру робочого стану атракціону;

максимальна допустима швидкість вітру неробочого стану атракціону;

мінімальна несуча здатність ґрунту (для ущільнення ґрунту або розміщення опори);

додаткові умови або вимоги, яких необхідно дотримуватися;

б) перелік наявної документації – інструкція з монтажу (демонтажу), пуску, регулювання та обкатки; настанова з експлуатації; інструкція з технічного обслуговування; дії в аварійних ситуаціях; кресленики (загального виду, монтажні, складальні, деталей, електричні, гідравлічні, пневматичні схеми тощо);

7) відомості про проведення та результати технічного огляду, експертного обстеження;

8) відомості про проведення позапланового технічного обслуговування, ремонту і модифікації (модернізації чи реконструкції) пристроїв, що впливають на безпеку;

9) відомості про проведення планового технічного обслуговування;

10) відомості про аварії та пригоди;

- 11) відомості про встановлення атракціону на ярмарках чи постійних парках;
- 12) відомості про звіти, акти, протоколи, складені за час експлуатації.

2. Пуск атракціонів у роботу

1. Пуск атракціонів у роботу здійснюється суб'єктом господарювання після їх обліковування відповідно до вимог пунктів 1, 2 глави 1 цього розділу.

2. Пуск атракціонів у роботу здійснюється на підставі рішення про можливість їх експлуатації, прийнятого працівником, відповідальним за безпечну експлуатацію атракціонів, у таких випадках:

- 1) у разі введення в експлуатацію нововиготовленого чи новопридбаного атракціону;
- 2) у разі перерви в експлуатації більш як 12 місяців;
- 3) після монтажу, пов'язаного із установленням атракціону на нове місце;
- 4) після ремонту атракціону, зазначеного в пункті 1 глави 1 розділу IV цих вимог;
- 5) після модифікації (реконструкції або модернізації) атракціону;
- 6) після проведення періодичного технічного огляду на початку кожного сезону, а також після проведення позачергового технічного огляду у випадку, зазначеному у підпункті 5 пункту 2 глави 3 цього розділу;
- 7) після експертного обстеження, проведеного у разі закінчення призначеного строку служби (граничного строку експлуатації) або нового призначеного строку служби (продовжуваного строку безпечної експлуатації) атракціону, а також у разі аварії або пошкодження, спричиненого надзвичайною ситуацією природного чи техногенного характеру, за ініціативою власника;

3. У випадках, зазначених у підпунктах 1–5 пункту 2 цієї глави, рішення про можливість експлуатації атракціону приймається на підставі позитивних результатів попередньо проведеного технічного огляду.

4. У випадках, зазначених у підпункті 7 пункту 2 цієї глави, рішення про можливість експлуатації атракціону приймається на підставі позитивних результатів експертного обстеження, проведеного експертною організацією відповідно до вимог глави 4 цього розділу.

5. Рішення про можливість експлуатації атракціону засвідчується відповідним записом у журналі нагляду (паспорті) атракціону працівником, відповідальним за безпечну експлуатацію атракціонів, який прийняв це рішення.

3. Технічний огляд атракціонів

1. Періодичність технічного огляду атракціонів має бути визначена виробником і зазначена у журналі нагляду та технічній документації.

У разі відсутності такої інформації періодичний технічний огляд атракціонів, що перебувають в експлуатації, мають підлягати періодичному технічному огляду на початку кожного сезону, але не рідше одного разу на 12 місяців.

2. Позачерговий технічний огляд атракціонів проводиться після:

- 1) ремонту, зазначеного в пункті 1 глави 1 розділу IV цих вимог;
- 2) модифікації (реконструкції або модернізації) атракціону;
- 3) перерви в експлуатації більше ніж на 12 місяців;
- 4) демонтажу і встановлення на новому місці;
- 5) за ініціативою власника.

3. Технічний огляд атракціону має на меті визначити, що:
його встановлення відповідає цим Вимогам;
атракціон перебуває у справному стані, який забезпечує його безпечну експлуатацію.

4. Технічний огляд атракціонів, що не віднесені до обладнання підвищеної небезпеки, а також атракціонів пересувних містечок після демонтажу і встановлення на новому місці, дозволяється здійснювати технічними службами власника атракціонів із залученням за необхідності інших організацій. Крім того, технічний огляд після демонтажу і встановлення на новому місці атракціонів пересувних містечок не рідше одного разу на 12 місяців має проводити спеціалізована організація.

5. Не дозволяється перед проведенням технічного огляду відновлювати лакофарбові покриття металевих конструкцій атракціонів.

6. Під час технічного огляду мають бути оглянуті та перевірені в роботі всі механізми та їх гальма, прилади та пристрої безпеки, гідроприсрої та електрообладнання, сигналізація тощо.

Крім того, перевіряються:

стан металевих конструкцій атракціону та його нерознімних або різьбових з'єднань (відсутність тріщин, деформацій, зменшення товщини стінок унаслідок корозії, ослаблення болтових або клепаних з'єднань та інших дефектів та пошкоджень), а також кабін, сходів, посадкових площадок, огорож, рейкової колії, кріплення посадкових місць, корпусів візків, пристроїв фіксації відвідувачів, наявність фіксаторів тощо;

стан канатів та їх кріплення;

фіксація роз'ємних з'єднань для унеможливлення довільного розгвинчування та роз'єднування, а також відповідність фіксації настанові з експлуатації атракціону;

відповідність установаження захисних пристроїв проекту і настанові з експлуатації атракціону (пристроїв захисту від сходу з рейок, пристроїв фіксації, захватних пристроїв);

наявність необхідних зазорів і безпечних відстаней, регламентованих цими вимогами і експлуатаційними документами;

наявність видимих пошкоджень електроапаратури (пошкоджених штепсельних з'єднувачів, пошкоджених або відсутніх ламп, що перебувають на відстані витягнутої руки і доступних для відвідувачів);

стан заземлення атракціону, рейкової колії та стан ізоляції з визначенням їх опору;

стан ходових коліс, елементів гальм, барабанів, блоків, осей, деталей їх кріплення, опорно-поворотного пристрою, а також елементів розтяжок атракціонів;

стан ґрунту та його несучої здатності.

7. Під час огляду атракціону після ремонту, модифікації (реконструкції та модернізації) також необхідно перевірити таке:

відповідність виконаних робіт вимогам технічної документації на ремонт і модифікації (реконструкції та модернізації);

якість виконаних нерознімних з'єднань та інших робіт (візуальним оглядом).

8. Статичне та динамічне випробування атракціонів мають проводитися в обсязі, передбаченому настановою з експлуатації.

9. За відсутності в настанові з експлуатації вказівок щодо проведення випробувань слід користуватися такими вимогами:

1) статичне випробування проводиться почерговим завантаженням кожного підвішеного пасажирського модуля (посадкового місця) вантажем,

що на 100 % перевищує номінальне навантаження на пасажирський модуль (посадкове місце). тривалість випробування має бути не менше 10 хвилин;

2) динамічне випробування атракціону проводиться з вантажем у кожному підвішеному пасажирському модулі (посадковому місці), що на 10 % перевищує номінальне навантаження на пасажирський модуль (посадкове місце).

3) номінальне навантаження від дорослого відвідувача і дитини слід приймати таким:

а) на кожного відвідувача віком понад 10 років:

750 Н – в атракціонах, призначених для двох і більше відвідувачів;

1000 Н – в атракціонах, призначених для одного відвідувача;

б) на кожного відвідувача віком 10 років і менше – 500 Н у всіх випадках.

4. Утримання, безпечна експлуатація та технічне обслуговування атракціонів

1. Суб'єкт господарювання, який експлуатує атракціони, забезпечує їх утримання в справному стані та безпечну експлуатацію шляхом організації належного обслуговування, технічного огляду та ремонту власними силами або укладає договір з іншим суб'єктом господарювання на виконання зазначених робіт з урахуванням вимог цієї глави.

Суб'єкт господарювання:

1) призначає працівника, відповідального за безпечну експлуатацію атракціонів;

2) призначає працівника, відповідального за утримання атракціонів у справному стані;

3) допускає до виконання своїх обов'язків за процедурою, визначеною суб'єктом господарювання, обслуговувальний і ремонтний персонал (операторів, контролерів, електриків, слюсарів-ремонтників, налагоджувальників, монтажників);

- 4) визначає процедуру проведення періодичного технічного обслуговування та ремонту атракціонів відповідно до настанови з експлуатації;
- 5) забезпечує в установлений термін і у випадках, зазначених у пунктах 1–4 глави 3 цього розділу, проведення технічних оглядів;
- 6) забезпечує в установлений термін і випадках, зазначених у пунктах 1, 3 глави 4 цього розділу, проведення експертного обстеження атракціонів;
- 7) забезпечує умови для виконання відповідальними працівниками, обслуговувальним персоналом своїх обов'язків;
- 8) організовує розроблення та затверджує інструкції з охорони праці для відповідальних працівників, обслуговувального та ремонтного персоналу, та забезпечує ними цих працівників;
- 9) забезпечує відповідальних працівників цими мінімальними вимогами і вільний доступ інших працівників до цих вимог.

2. Дозволяється покладати обов'язки працівників, відповідальних за безпечну експлуатацію атракціонів і за утримання атракціонів у справному стані, на одного працівника.

3. Працівники, відповідальні за безпечну експлуатацію атракціонів і за утримання атракціонів у справному стані, обслуговувальний і ремонтний персонал перед призначенням повинні пройти підготовку і перевірку знань з питань охорони праці, знати ці Вимог.

4. Увесь персонал, що бере участь в експлуатації атракціонів, залежно від своїх службових обов'язків повинен бути навчений і знати:

основні технічні характеристики, будову та правила безпечної експлуатації та обслуговування атракціонів;

безпечне розміщення атракціонів;

способи вирішення виникаючих проблем, у тому числі дії під час екстремальних ситуацій (виникнення пошкоджень і відмов обладнання,

нешасних випадків, пожеж, несприятливих погодних умов, виникнення загрози вибухів та інших надзвичайних ситуацій);

принципи роботи систем забезпечення безпечної експлуатації;

порядок оповіщення про несправний стан, пошкодження або надзвичайні події;

порядок посадки та висадження;

порядок розміщення та фіксації відвідувачів, включаючи перевірку запирання пристроїв фіксації;

порядок здійснення аварійної зупинки;

дії в аварійній ситуації, включаючи відключення енергоживлення та евакуації відвідувачів;

порядок надання долікарняної допомоги потерпілим від нещасного випадку на атракціоні.

5. Обслуговування відвідувачів і керування атракціонами мають виконувати оператори.

6. Оператори нижчеперелічених типів атракціонів повинні бути не молодше 18 років:

а) будь-яких атракціонів, що перевозять відвідувачів, крім тих, що повільно рухаються (зі швидкістю менше 0,5 м/с або атракціони будь-якої конструкції з лінійною швидкістю менше 5 м/с), призначених у першу чергу для дітей, але не підпадають під вимоги підпункту „б” цього пункту;

б) атракціонів, розташованих у будь-яких закритих приміщеннях, розрахованих більш ніж на 30 чоловік і призначених у першу чергу для дітей.

У інших випадках оператори або службовці, що виконують відповідальні з погляду безпеки обов'язки, повинні бути не молодше 16 років.

7. Залежно від конструкції атракціону можуть призначатися помічники оператора у випадках, коли це передбачено настановою з експлуатації атракціону.

8. Увесь персонал, який за своїми службовими обов'язками пов'язаний з експлуатацією атракціонів, повинен уміти надавати першу долікарняну допомогу потерпілим.

9. Працівник, відповідальний за безпечну експлуатацію атракціонів, повинен:

здійснювати нагляд за технічним станом та безпечною експлуатацією атракціонів відповідно до їх призначення;

очолювати приймання нових атракціонів (проводити перевірку якості та комплектності, наявності експлуатаційних документів та іншої супроводжувальної документації);

забезпечити безпечний монтаж і демонтаж атракціону, якщо вони здійснюються власними силами;

очолювати комісії з приймання атракціонів після монтажу, а також брати участь у проведенні періодичних і позачергових технічних оглядів;

забезпечити безпеку під час проведення обслуговування, технічного огляду, ремонту;

перевіряти дотримання встановленого цими вимогами порядку допуску операторів та їх помічників до керування, а працівників до обслуговування та ремонту атракціонів, брати участь у роботі комісій з періодичної перевірки знань обслуговувального та ремонтного персоналу;

забезпечувати обслуговувальний і ремонтний персонал атракціону всіма необхідними інструкціями, у тому числі інструкціями для роботи із системами керування і зв'язку, включаючи систему умовних сигналів, використовуваних на робочих місцях;

контролювати наявність і дотримання вимог інструкцій

обслуговувальним і ремонтним персоналом.

10. У разі виявлення дефектів, пошкоджень або відмов, а також порушень цих вимог під час роботи атракціонів та їх обслуговування працівник, відповідальний за безпечну експлуатацію атракціонів, має вжити заходів щодо їх усунення, а в разі необхідності – заборонити експлуатацію атракціону.

Атракціон не можна використовувати в разі:

виявлення дефектів, пошкоджень або відмов пристроїв і приладів безпеки, гальм, канатів, ланцюгів та їх кріплень, гаків, лебідок, приводів механізмів, ходових коліс, гідро- та пневмопристроїв, електрообладнання;

наявності тріщин і деформацій у металевих конструкціях атракціону;

непроведення в установлені терміни технічного огляду;

закінчення призначеного строку служби (граничного строку експлуатації) або нового призначеного строку служби (продовжуваного строку безпечної експлуатації) атракціону;

обслуговування атракціонів ненавченими операторами.

11. Працівник, відповідальний за утримання атракціонів у справному стані, повинен:

забезпечити утримання атракціонів у справному стані, проведення в установленому порядку періодичного технічного обслуговування та ремонту;

забезпечити своєчасне усунення виявлених дефектів, пошкоджень або відмов;

здійснювати систематичний контроль за правильним веденням журналу щоденного огляду атракціону оператором;

забезпечити обслуговування та ремонт атракціонів навченими та атестованими працівниками, а також проведення періодичної перевірки їх знань;

забезпечити виконання операторами і обслуговувальним персоналом інструкції з охорони праці;

забезпечити своєчасну підготовку атракціонів до технічного огляду, експертного обстеження;

забезпечити зберігання та ведення журналів нагляду (паспортів) і технічної документації на атракціони.

5. Вимоги до обслуговувального персоналу

1. Оператор атракціону повинен:

знати основні технічні характеристики, будову, конструктивні елементи органів керування та правила експлуатації даного атракціону і суворо дотримуватись вимог настанови з експлуатації;

мати на робочому місці інструкцію з охорони праці під час експлуатації атракціонів;

перед відкриттям атракціону для відвідувачів переконатися в тому, що він повністю зрозумів для себе інструкції з його експлуатації та порядок дій в аварійній ситуації;

виконувати свої обов'язки відповідно до наданих йому інструкцій, приділяючи необхідну увагу як безпеці відвідувачів і своїх співробітників, так і своїй особистій безпеці;

щоденно перед початком роботи візуально перевіряти стан атракціону і здійснювати пробний цикл роботи в режимі експлуатації без відвідувачів, завчасно звільнивши рухомі складові частини атракціонів від фіксаторів;

контролювати атракціон протягом усього циклу його роботи, а також увесь час, поки він відкритий для відвідувачів;

забезпечити, щоб засоби, передбачені для захисту небезпечних деталей машин, силових агрегатів і трансмісійних механізмів, перебували в належному стані перед відкриттям атракціону для відвідувачів, а також щоразу під час приведення його в рух або під час експлуатації;

не допускати до керування атракціоном або втручатися в його роботу в момент експлуатації нікого, крім особи, що проходить навчання, або помічника за умови безпосереднього контролю за ними з боку оператора;

експлуатувати атракціон зі швидкостями, що не виходять за межі, установлені в паспорті та / або в настанові з експлуатації. У тих випадках, коли за неповного завантаження пасажирського модуля відвідувачами пред'являються особливі вимоги до їх розміщення за певною схемою, оператор, відповідальний за даний атракціон, повинен забезпечити здійснення посадки відвідувачів у належному порядку;

контролювати під час експлуатації атракціону відсутність механічних пошкоджень. Необхідно негайно приймати рішення у разі виникнення тих пошкоджень або дефектів, які можуть призвести до виникнення небезпечної ситуації для відвідувача. У цьому випадку необхідно припинити експлуатацію атракціону та повідомити суб'єкта господарювання. Поновити роботу після отримання письмового дозволу на подальшу роботу (записом у журналі щоденного огляду атракціону). Під час експлуатації атракціону не дозволяється проведення ремонтних робіт, що можуть поставити під загрозу безпеку відвідувачів;

здійснювати заходи для того, щоб змусити відвідувачів дотримуватися правил, установлених суб'єктом господарювання, наприклад, стосовно обмежень щодо користування атракціоном за антропометричними даними, наявності особистих речей, що теліпаються, вільного, широкого одягу. Якщо оператор прийшов до висновку, що відвідувач не може безпечно користуватися атракціоном, наприклад, за станом свого здоров'я або поведінки, оператор не повинен дозволяти відвідувачу користуватися атракціоном;

забезпечити, щоб його помічник виконував свої обов'язки з дотриманням правил охорони праці;

зафіксувати атракціон у нерухомому положенні та вжити заходів щодо унеможливлення доступу відвідувачів щоразу, коли атракціон закривається для користування;

не дозволяти на атракціонах, що швидко рухаються, стягувати самому або своїм помічникам плату за користування атракціоном під час поїздки,

якщо це може бути небезпечно для нього самого, його помічників або відвідувачів. На інших атракціонах плата за користування атракціоном може стягуватися під час поїздки тільки в тому випадку, якщо відвідувачам не доводиться одночасно самим керувати транспортним засобом, тримати дітей або триматися за будь-яку частину атракціону, що є елементом системи безпечного розміщення відвідувачів. Оператор не повинен пересуватися на атракціоні в небезпечному положенні, заплигувати або зіскакувати з нього за небезпечних обставин.

2. Перед початком робочого циклу атракціону або перед подачею сигналу в будь-якій формі про початок робочого циклу оператор повинен забезпечити:

надійну фіксацію всіх відвідувачів у належному положенні, при цьому засоби фіксації мають бути належним чином підігнані, відрегульовані та, якщо це передбачено конструкцією, надійно заблоковані;

відсутність відвідувачів на тій частині атракціону, де несправні пристрої розміщення та / або фіксації відвідувачів;

повідомлення відвідувачів про все, що їм необхідно знати для безпечного користування атракціоном;

відсутність глядачів або обслуговувального та ремонтного персоналу в небезпечній зоні. У тому випадку, якщо неможливо безпосереднє спостереження за всіма місцями посадки або висадження відвідувачів для того, щоб упевнитися в безпеці запуску атракціону, необхідно використовувати систему сигналів. Не дозволяються паління, подача світлових сигналів та інші дії, які можуть перекрити огляд;

однозначне сприйняття помічниками кожного сигналу.

У тих випадках, коли це доцільно, для подачі сигналів варто використовувати гучномовний зв'язок. У тому випадку, якщо будь-хто опинився в небезпеці, необхідно якнайшвидше зупинити атракціон за умови, що це можна зробити безпечно, або іншим способом усунути виниклу

небезпеку.

3. Помічник оператора атракціону повинен:

виконувати свої обов'язки відповідно до наданих йому інструкцій, приділяючи належну увагу безпеці відвідувачів, своїх колег і своїй особистій безпеці;

виконувати вказівки оператора щодо завантаження пасажирських модулів і контролю за поведінкою відвідувачів;

проводити завантаження пасажирських модулів за заздалегідь передбаченою схемою, розміщаючи максимальне (мінімальне) число відвідувачів у належному положенні;

правильно забезпечувати рівновагу пасажирських модулів, що перевозять відвідувачів;

не дозволяти користування атракціоном відвідувачами, яким не дозволяється ним користуватися за фізичними протипоказаннями;

приймати всі належні заходи для унеможливлення користування атракціоном тих відвідувачів, чия поведінка викликає сумнів, що вони не зможуть безпечно ним користуватися;

не дозволяти відвідувачам користуватися тією частиною атракціону, на якій несправна система фіксації відвідувачів;

забезпечити, щоб до подачі оператору заздалегідь застереженого сигналу щодо готовності атракціону до пуску усі відвідувачі були безпечно та належним чином розміщені та зафіксовані в належному положенні, сповіщені про все, що їм необхідно знати для безпечного користування атракціоном, і ніхто із глядачів не перебував у небезпечній зоні;

протягом робочого циклу атракціону постійно уважно стежити за тим, щоб відвідувачі залишалися локалізованими пристроєм фіксації і щоб відвідувачі не заходили в небезпечну зону. Помічник оператора повинен припиняти спроби відвідувачів прийняти небезпечне положення або робити будь-що небезпечне. Якщо помічник оператора побачить, що будь-який

відвідувач може впасти, ризикує бути викинутим або ненавмисно стикнутися з будь-якою частиною атракціону, він повинен негайно сповістити про це безпосередньо оператора або подати йому сигнал;

забезпечити безпечне висадження відвідувачів із атракціону.

4. Технічний персонал (електрики, слюсарі-ремонтники, налагоджувальники, монтажники) повинен:

Знати настанови з експлуатації та будову атракціонів, котрі обслуговують або монтують;

мати на робочому місці інструкції з охорони праці для своєї професії, на роботи, що виконують, знати ці мінімальні вимоги;

мати відповідний допуск на роботи, що виконуються;

не здійснювати огляд чи перевірку з відвідувачами атракціону, що працює;

фіксувати в журналі щоденного огляду атракціону всі пошкодження атракціону та причини їх виникнення;

не дозволяти ремонт із застосуванням деталей і матеріалів, що призводять до погіршення якості та надійності атракціонів;

після усунення пошкоджень у присутності оперативного персоналу здійснити пробні цикли роботи атракціону.

6. Вимоги до безпечної експлуатації атракціонів

1. Експлуатація атракціонів має здійснюватися відповідно до вимог настанови з експлуатації атракціонів і цих Вимог.

2. Кожен пасажирський модуль має завантажуватися відповідно до схеми, зазначеної в настанові з експлуатації, включаючи випадки неповного завантаження.

3. Перед пуском атракціону необхідно переконатися, що ніхто, з тих хто перебуває поруч, не піддасться небезпеці у разі пуску атракціону.

4. Суб'єкт господарювання повинен періодично аналізувати ефективність і адекватність заходів забезпечення безпеки з урахуванням наявного досвіду та обставин, що змінюються, і, якщо буде потреба, змінювати або поліпшувати застосовувані заходи.

5. Необхідно підготувати інструкції, що докладно описують процедуру безпечної та швидкої евакуації відвідувачів у разі застрягання пасажирського модулю поза зоною посадки (висадження).

6. Оператор повинен перебувати біля пульта керування протягом усього сеансу. На атракціоні повинна бути така кількість обслуговувального персоналу, яка необхідна для забезпечення його безпечної роботи. Кожен оператор може керувати одночасно тільки одним діючим атракціоном,

7. Під час експлуатації атракціону швидкість його руху і його рухомих частин не повинна виходити за межі, зазначені в журналі нагляду (паспорті) або в настанові з експлуатації.

8. Атракціони не повинні експлуатуватися за несприятливих погодних умов, які можуть вплинути на умови роботи, стійкість положення, у цьому разі в настанові з експлуатації мають бути зазначені обмеження, пов'язані зі зміною погодних умов. Особливу увагу варто приділяти екстремальним умовам, які можуть бути викликані рвучким вітром або посиленням його швидкості, чому може сприяти ефект аеродинамічної труби, створюваний сусідніми конструкціями. За необхідності варто використовувати відповідні пристрої для вимірювання швидкості вітру.

9. Істотною умовою безпечного користування атракціоном є належним чином здійснене спостереження за обстановкою. Спостереження може бути доповнено дистанційними засобами, наприклад, телевізійними камерами, дисплеями або дзеркалами. Необхідно розташувати точки спостереження так, щоб забезпечити повний контроль усього, що відбувається на атракціоні чи в приміщенні.

10. На темних атракціонах необхідно забезпечити аварійні проходи та виходи, які повинні бути вільні від перешкод і мати гарне аварійне освітлення. Ризик спіткнутися і упасти має бути мінімальним, особливо там, де аварійні проходи перетинають рейкову колію або проходять уздовж неї.

На атракціонах із рейковою колією місця її переходу повинні бути ясно позначені і вжиті заходи для попередження ризику спіткнутися та упасти.

11. Правила поведінки і користування атракціоном мають бути вивішені у кабіні чи на робочому місці оператора.

12. Мають бути передбачені ефективні засоби, що дозволяють оператору забезпечувати можливість подачі додаткових звукових або світлових сигналів, особливо у випадку аварії. Ці засоби необхідно тримати в працездатному стані та перевіряти щодня перед початком експлуатації.

13. Під час простою головний вимикач і всі інші вимикачі мають бути вимкнені, а ключ-марка – вийнятий. Кабіна оператора повинна бути надійно замкнена, щоб унеможливити доступ сторонніх осіб.

14. Під час експлуатації необхідно регулярно оглядати механічне обладнання та конструкції для того, щоб переконатися в їхній справності. У випадку виявлення пошкодження атракціон має бути закритий до його усунення.

Експлуатація атракціону припиняється під час сильного вітру, поганої видимості або інших несприятливих погодних умов, якщо вони заважають безпечній зупинці візків за допомогою гальм або їх руху колією. Ці вимоги поширюються також на темні атракціони, що піддаються несприятливим впливам погоди.

15. Якщо темний атракціон має багаторівневу конструкцію, де колією рухається кілька візків одночасно, помічник оператора або оператор повинні мати можливість негайно зупинити атракціон за будь-якої небезпечної ситуації відповідно до вимог настанови з експлуатації.

16. Одночасно можуть експлуатуватися тільки автомобілі, що мають однотипні приводи.

Оператор атракціону повинен перебувати на визначеному робочому місці з добрим оглядом зони катання, мати можливість подавати необхідні сигнали та користуватися гучномовним зв'язком. Якщо оператор не може спостерігати за всіма відповідальними зонами катання, спостереження за ними може бути доручено помічникові оператора, що повинен мати засоби зв'язку з оператором. Для спостереження дозволяється застосування технічних засобів, наприклад, відеокамер (локальної телевізійної мережі).

Якщо на автомобілях із двигунами внутрішнього згоряння виявлено витікання мастила або палива, то вони мають бути негайно вилучені із зони руху, а пролиті рідини мають бути прибрані. Не дозволяється дозаявлення мастилом і паливом автомобілів, що перебувають у зоні катання.

Щоб уникнути одержання травм під час експлуатації автомобілів, що зіштовхуються, необхідно забезпечити всі можливі заходи безпеки. До початку роботи атракціону і, якщо буде потреба, у перервах варто видаляти із зони катання сміття та сторонні предмети, наприклад, шматки металу. Будь-які сліди корозії на поверхні контактної мережі, що виникають від атмосферних впливів, необхідно видаляти. Стан струмомічів має

перевірятися щодня, і виявлені дефекти мають бути усунуті. Необхідно щодня чистити контактні щітки автомобілів.

17. Один помічник оператора повинен обслуговувати не більше шести розташованих підряд гондол (човнів) гойдалок.

18. Атракціони, що керуються дистанційно з кабіни оператора (пульту керування), мають бути оснащені звуковою сигналізацією.

Вмикання атракціону в роботу має бути заблоковано з попереднім подаванням сигналу. Час попередження має бути не менше 5 с.

19. На каруселях зі стрілами, що забезпечують вертикальне переміщення і керованих самими відвідувачами, вмикання підймання гондолої і центральної конструкції не повинне відбуватися до вмикання приводу обертання каруселі. Наприкінці роботи атракціону режим „ОПУСКАННЯ” має здійснюватися так, щоб усі гондолої та центральна конструкція вже перебували у своїх нижчих точках до моменту вимикання приводу обертання каруселі.

20. Обертові платформи необхідно перевіряти на відсутність будь-яких пошкоджень як до початку експлуатації, так і періодично в процесі її здійснення. За наявності пошкоджень експлуатація повинна припинитися. Пошкодження мають негайно усуватися.

21. Гірки (спуски), гірки на схилі необхідно перевіряти на предмет виявлення можливих пошкоджень як до початку експлуатації, так і періодично під час експлуатації. У випадку виявлення пошкоджень експлуатація повинна бути припинена. Пошкодження повинні усуватися негайно.

22. Технічне обслуговування атракціонів має здійснюватися відповідно до вимог настанови з експлуатації з відповідним записом в журналі нагляду (паспорті) атракціону.

23. Після несприятливих погодних умов необхідно контролювати стан ґрунту, щоб переконатися у відсутності погіршення його несучої здатності. Якщо буде потреба, має бути забезпечений дренаж. Результати контролю оформлюються протоколом.

**Генеральний директор Директорату
норм та стандартів гідної праці**

Ю. Кузовой

Додаток

до Мінімальних вимог щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час безпечної експлуатації атракціонної техніки (пункт 8 розділу II)

Типи огорожень атракціонів

Рис. 1.1 – 1.3 не визначають конструкції огорожень.

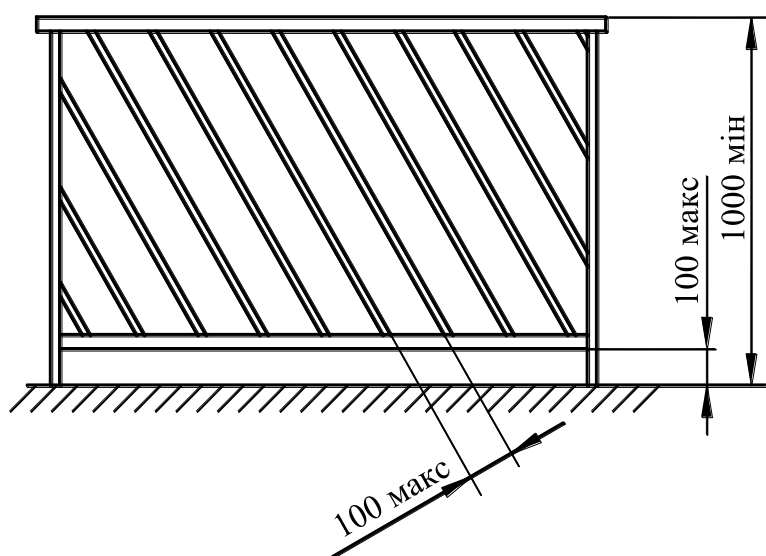

Рис. 1.1. Огородження з нахиленими під невеликим кутом внутрішніми елементами

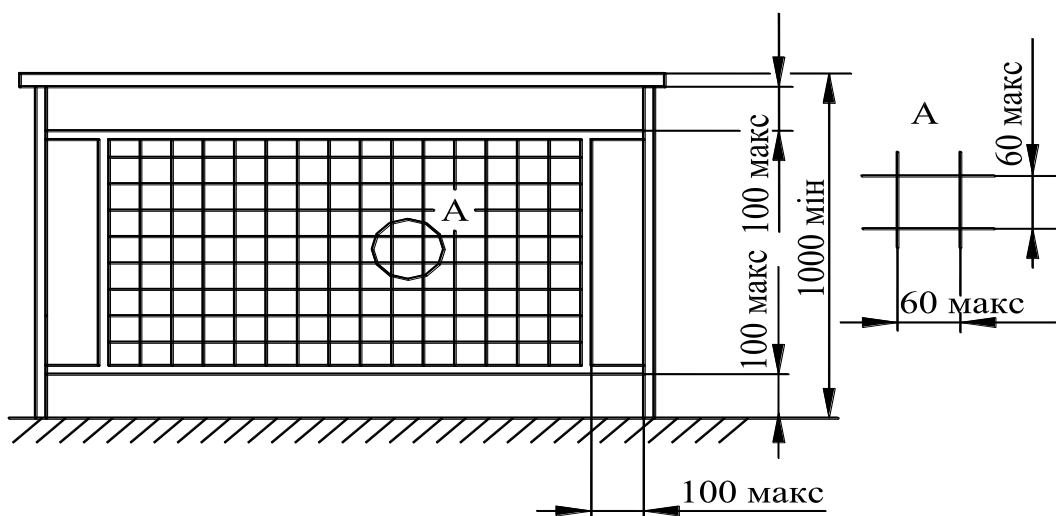

Рис. 1.2. Огородження із сіткою

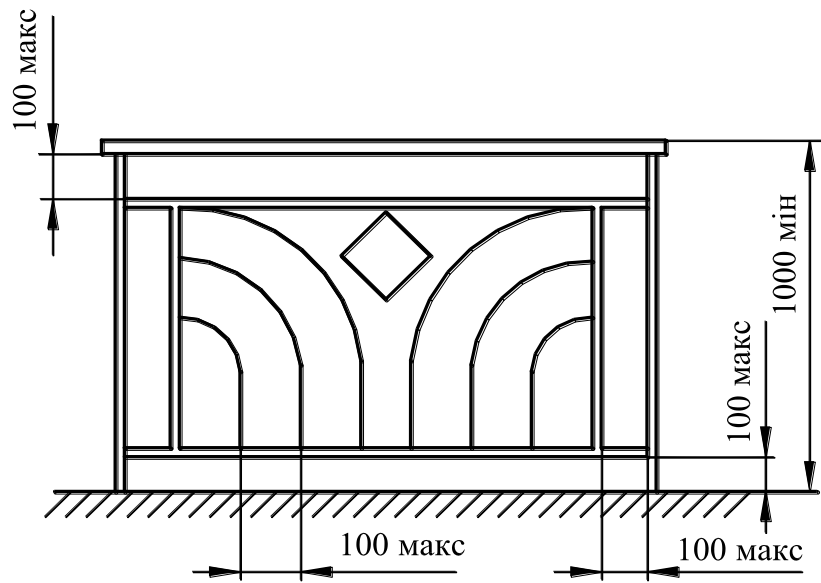

Рис. 1.3. Огородження з декоративними елементами

